

Normtal for omkostninger 2025

Sisse Villumsen Schlægelberger

SEGES Innovation, Ledelse & Økonomi

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Hovedkonklusion

Normtallene viser det gennemsnitlige niveau samt niveauet for den bedste tredjedel for forskellige omkostninger og produktivetsmål. Ved budgetlægningen kan virksomhedens egne tal sammenlignes med disse normtal.

Sammendrag

Normtallene for omkostninger for griseproducenterne i 2025 offentliggøres i dette notat. Normtallene kan bruges til at sammenligne med bedriftenes budgetmål og dermed identificere områder, hvor der er væsentlige afvigelser samt muligheder for forbedringer, da normtallene er opgjort for både gennemsnittet og den bedste tredjedel.

Baggrund

Formålet med notatet er at vise produktionstekniske data fremskrevet til 2025-niveau samt aktuelle normtal for en række omkostningsparametre, som kan gøre det lettere at udarbejde og kvalitetssikre bedriftenes budget for griseproduktionen.

Dataene er opgjort pr. enhed (årsso, små- eller slagtegris), så det er muligt at sammenligne egne tal med normtallene. Opgørelsen bygger både på produktivitetstal fra Landsgennemsnittet for produktivitet i produktionen af grise 2023 [1] og omkostninger fra opgørelserne af Business Check Gris 2023. Omkostningerne opdeles i styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger.

Materialer og metoder

Normtallene for produktivitet bygger på Landsgennemsnit for produktivitet i produktionen af grise i 2023, hvor data fra besætningernes produktivetsrapporter er indsamlet direkte fra AgroSoft, Cloudfarms og Danish Crown-data. Foderforbruget er beregnet ud fra landsgennemsnittets foderforbrug og prognosepriserne fra FarmtalOnline. Resten af stykomkostningerne og kapacitets- og kapitalomkostninger bygger på data fra opgørelser fra Business Check Gris 2023. Business Check bygger på bedriftenes driftsgrensanalyser, som er indberettet via det interne regnskab til SEGES' Økonomidatabase. I

driftsgrensanalyserne er det muligt at adskille indtægter og omkostninger ved so-, små- eller slagtegriseproduktion fra øvrige aktiviteter helt ned til bundlinjen.

Tabellernes opbygning

Normtallene for produktivitet er opdelt på sohold, små- og slagtegrise. Tabellerne med normtal for omkostningerne er opdelt på de fire driftsgrene – sohold med produktion af 7 kg grise, sohold med produktion af 30 kg grise, smågriseproduktion 7-32 kg og slagtegriseproduktion. Derudover er tabellerne opdelt i henholdsvis styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger, så det er muligt at se omkostningsposterne hver for sig. Hver tabel indeholder desuden både gennemsnittet for hele den udvalgte gruppe samt gennemsnittet af den bedste tredjedel. Den bedste tredjedel er defineret som den tredjedel, der har det bedste resultat pr. enhed, og det er derfor den samme tredjedel, som går igen i alle tre omkostningskategorier.

I tabellen med produktivitet er den bedste tredjedel defineret som den tredjedel, der har den højeste produktionsværdi pr. stiplads pr. år for små- og slagtegrise ud fra standardiserede priser, mens det for søer er sorteret ud fra fravænnede grise pr. årssø.

Resultater og diskussion

Nedenstående tabeller viser normtallene for de respektive driftsgrene. Produktiviteten for sohold, små- og slagtegrise vises i tabel 1. Omkostningerne for sohold vises i tabel 2 og 3 og er opgjort i normtal pr. årssø. Omkostningerne for små- og slagtegrise vises i henholdsvis tabel 4 og 5 og er opgjort som normtal pr. produceret små- eller slagtegris.

Produktivitet for sohold, små- og slagtegrise

Produktivitetstallene for sohold er baseret på data fra 2023, som er fremskrevet til 2025. Antallet af fravænnede grise forventes at blive 35,6 i 2025 i gennemsnit. Foderforbruget pr. årssø forventes at blive 1.541 FE, hvilket er lidt højere end det foregående år, men også med lidt flere producerede grise pr. årssø.

Produktiviteten i små- og slagtegriseproduktionen er også fremskrevet til 2025 og tager udgangspunkt i udviklingen fra 2021 til 2023 samt en faglig vurdering af udviklingen. Her ses lidt forbedret produktivitet i form af højere daglig tilvækst samt en bedre foderudnyttelse.

Tabel 1. Normtal for produktiviteten hos producenter med sohold, små- eller slagtegrise, som de forventes at være i 2025.

Sohold	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årssøer	856	960
Fravænnet grise pr. årssø ¹	35,6	38,1
Sofoder pr. årssø, FEso ¹	1.541	1.548

Smågriseproduktion	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. smågrise	17.756	29.446
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	1,72	1,63
Daglig tilvækst, gram ¹	469	504
Dødelighed, %	4,1	3,3

Slagtegrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. slagtegrise	7.703	8.429
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	2,60	2,45
Daglig tilvækst, gram ¹	1.065	1.120
Dødelighed, %	3,4	2,3

¹ Normtallene er baseret på data fra 2023 og er fremskrevet til 2025 med væksten de seneste tre år og ekspertskøn.

Omkostninger til griseproduktionen

Omkostningerne opdelt i styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger er opdelt i tabel 2-5 for søer med fravænnede grise, søer med smågrise, små- samt slagtegrise.

Foderomkostningerne bygger på prognosepriserne, som er offentliggjort på FarmtalOnline, og på foderforbruget, som er baseret på produktivitetstallene i tabel 1. Omkostningerne til foder for driftsgrenen Søer med smågrise inkluderer smågrisefoder til en afgangsvægt på 32 kg. Driftsgrenen Smågrise inkluderer smågrisefoder i vægtintervallet 7-32 kg.

Foderomkostningerne er oftest lavere ved hjemmeblandet foder end ved indkøbt færdigfoder, og der bør derfor foretages en mindre regulering af foderprisen ved brug af hjemmeblandet foder. Foderprisen er også typisk lavere hos den bedste tredjedel af producenterne, hvilket ikke er inkluderet i opgørelsen.

Opgørelsen af foder i smågriseproduktionen inkluderer ikke foder til opdræt af egne polte og restproduktionen af slagtegrise. Hvis polte og restproduktionen af slagtegrise ønskes indregnet, skal der foretages særskilte tillægsberegninger efter normtallene i tabel 5.

Kapitalomkostningerne illustrerer omkostningerne ved finansiering af griseproduktionen. Ved leje af driftsbygninger undgås forrentning og afskrivninger af driftsbygningerne. Ved budgettering af kapitalomkostninger er det vigtigt at tage udgangspunkt i den enkelte virksomheds forhold omkring leje af bygninger og alder på produktionsapparatet mv. Omkostningsniveauerne i dette notat kan derfor bedst betragtes som inspiration.

Renteomkostningerne af bundet kapital inkluderer rentekomkostningerne til griseproduktionens produktionsapparat. Renteomkostninger til f.eks. jord og landbrugsmaskiner er derfor ikke inkluderet.

Sohold med fravænnede grise

Tablet 2. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af 7 kg grise. Resultaterne er opgjort pr. årssø og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Sohold med fravænnede grise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder: 2,07kr. pr. FEso	3.190	3.204
Startblanding: 3,52 kr. pr. FEsv	94	101
Dyrlæge og medicin	567	488
Avl, rådgivning og kontrol	270	227
Diverse stykomk.	210	175
Stykomkostninger i alt	4.330	4.195

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	291	240
Vedligehold mv.	469	324
Lønomsomkostninger	1.571	1.427
Ejersflønning	188	146
Forsikringer	108	98
Diverse kapacitetsomkostninger	219	156
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	2.846	2.391

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	378	325
Afskrivning inventar	238	238
Leje af driftsbygninger	36	50
Renteomkostninger af bundet kapital	499	548
Kapitalomsomkostninger i alt	1.152	1.161

Sohold med smågrise

Tablet 3. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af 30 kg grise. Resultaterne er opgjort pr. årssø og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Sohold med smågrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder: 2,07 kr. pr. FEso	3.190	3.204
Smågriseblanding: 2,36 kr. pr. FEsv	3.539	3.604
Dyrlæge og medicin	947	935
Avl, rådgivning og kontrol	321	297
Diverse stykomk.	385	369
Stykomkostninger i alt	8.382	8.409

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	592	542
Vedligehold mv.	629	629
Lønømkostninger	2.234	2.189
Ejeraflønning	299	293
Forsikringer	152	139
Diverse kapacitetsømkostninger	359	336
Køntante kapacitetsømkostninger i alt	4.265	4.128

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	557	577
Afskrivning inventar	366	386
Leje af driftsbygninger	162	146
Renteømkostninger af bundet kapital	659	649
Kapitalømkostninger i alt	1.743	1.759

Smågriseproduktion 7-32 kg

Tablet 4. Tabellen viser normtallene for producenter af 7-32 kg grise. Resultaterne er opgjort pr. smågris og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

7-32 kg produktion	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Smågriseblanding: 2,36 kr. pr. FEsv	99	95
Dyrlæge og medicin	11	14
Diverse stykomk.	4	5
Stykomkostninger i alt	114	113

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	9	10
Vedligehold mv.	8	7
Lønomkostninger	19	24
Ejeraflønning	2	2
Forsikringer	2	2
Diverse kapacitetsomkostninger	4	5
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	45	50

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	5	4
Afskrivning inventar	4	3
Leje af driftsbygninger	5	6
Renteomkostninger af bundet kapital	6	7
Kapitalomkostninger i alt	20	19

Slagtegrise

Tablet 5. Tabellen viser normtallene for producenter med slagtegrise fra 32 kg til slagting. Resultaterne er opgjort pr. slagtegris og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Slagtesvin	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Slagtesvineblanding: 2,08 kr. pr. FEsv	450	426
Dyrlæge og medicin	7	7
Diverse stykomk.	7	6
Stykomkostninger i alt	463	439

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	16	15
Vedligehold mv.	19	17
Lønømkostninger	31	33
Ejeraflønning	11	8
Forsikringer	6	5
Diverse kapacitetsømkostninger	10	9
Køntante kapacitetsømkostninger i alt	93	87

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	18	15
Afskrivning inventar	9	8
Leje af driftsbygninger	12	13
Renteømkostninger af bundet kapital	24	23
Kapitalømkostninger i alt	63	57

Konklusion

Der forventes en effektivitetsfremgang i griseproduktionen i Danmark i 2025. Normtallene for 2025 er beregnet på baggrund af tidligere års produktivitetudvikling opgjort ud fra Landsgennemsnittet for produktivitet for produktion af grise i 2023. Omkostningerne stammer hovedsageligt fra opgørelser af data fra Business Check Gris 2023, mens foderpriserne er fra prisprognoserne offentliggjort på SEGES Innovations FarmtalOnline. Det er altid vigtigt, at der tages udgangspunkt i forholdene i den enkelte virksomhed, specielt når der ses på kapacitetsømkostninger, hvor der kan være store forskelle, alt efter om produktionen foregår i ejede eller lejede stalde samt alderen og standen på produktionsapparatet.

Referencer

- [1] Hyttel, H.L.: (2024): Landsgennemsnit for produktivitet af grise i 2023. Notat nr. 2408. Landbrugsinfo.dk

SEGES Innovation

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.